

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAI A MARE

FIȘA DISCIPLINEI
1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Centrul Universitar Nord Baia Mare
1.2 Facultatea	de Litere
1.3 Departamentul	Filologie și Studii Culturale
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii/Calificarea	ETNOLOGIE
1.7. Forma de învățământ	IF – Învățământ cu frecvență
1.8. Codul disciplinei	34.00

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	<i>Calendare, sărbători și rituri. Dinamica obiceiurilor</i>				
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. dr. Răchișan Delia-Anamaria – rcdelia@yahoo.com				
2.3 Titularul activităților de aplicații	Asist. drd. Pop Florin				
2.4 Anul de studii	3	2.5 Semestrul	1	2.6. Tip evaluare	E
2.7 Regimul disciplinei	Categoría formativă				DF
	Opționalitate				DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru ale activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3. seminar	1
		din care: 3.3 laborator		3.3 proiect	
3.2. Total ore din planul de învățământ	125	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	14
		din care: 3.6 laborator		3.6 proiect	
3.7. Distribuția fondului de timp					ore
(a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
(b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					21
(c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
(d) Tutoriat					10
(e) Examinări					2
(f) Alte activități.....					10
3.8 Total ore studiu individual	83				
3.9 Total ore pe semestru	125				
3.10 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• legătură internet, videoproiector
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	•

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>CUNOȘTINȚE:</p> <ul style="list-style-type: none"> Utilizarea aparatului conceptual și metodologic de bază al unei științe umaniste sau sociale și a mecanismelor de integrare a contribuțiilor diverselor discipline sociale și umaniste într-o abordare interdisciplinară, riguroasă logic și conceptual. Analiza din perspective multiple (retorică, de conținut, contextuală etc.) a faptelor culturale de diverse niveluri și proveniențe (creații artistice, discursuri publice, cultură de masă, culturi și sub-culturi comunitare). Identificarea, analiza și clasificarea fenomenelor culturale cu relevanță etnologică în contexte multiple (local, regional, național, global).
	<p>ABILITĂȚI:</p> <ul style="list-style-type: none"> Comunicarea orală, scrisă și cu suport electronic, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. Elaborarea studiilor etnologice Culegerea și prelucrarea de date etnografice Proiectarea de cercetări de teren și promovarea patrimoniului cultural cu respectarea eticii profesionale
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> Îndeplinirea la termen, în mod riguros, eficient și responsabil, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice și cu aplicarea riguroasă a regulilor de citare. Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup; dezvoltarea capacităților de comunicare interpersonală și de asumare de roluri specifice în cadrul muncii în echipă. Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Evidențierea dinamicii obiceiurilor, sărbătorilor, praxisului ritualic în contextul globalizării; Se pornește de la premisa că riscul perimării, granița fragilă dintre tradiție și inovație generează mutații funcțională; Sărbătorile, obiceiurile, praxisul ritualic sunt raportate la Calendarul popular.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> să se familiarizeze cu anumite constante-cheie: protagoniști, timpul desfășurării manifestării, rolul obiceiurilor; recuzita utilizată, funcții, semnificații, sincretism de limbaje; să (re)descopere unitatea semantică; să respecte obiceiurile, sărbătorile căpătate moștenire de la străbuni.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Obiceiuri tradiționale românești din perspectivă etnolingvistică. Calendarul Popular–Calendarul Creștin	Expunere; problematizare	2 ore
2. Fenomenul „mană”, fenomenul „deochi”	Prelegere+documentar etnologic	2 ore
3. Sărbătorile și zilele consacrate lupului	Expunere+ Arhivă foto+explozie stelară	2 ore
4. Obiceiurile agrare – <i>Paparuda</i> , <i>Caloianul</i> și manifestările ludice	Prelegere+arhivă foto+brainstorming+ciorchinele	2 ore

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAIA MARE

5. Ierburile de leac și sărbătorile cu dată fixă de peste an	Expunere; problematizare+brainstorming+ciorchinele+prezentare powerpoint+secvențe video	2 ore
6. <i>Cei 40 de Mucenici din Sevastia</i> (Calendarul Creștin) și <i>Măcinicii</i> (Calendarul Popular)	Prelegere+metoda cubului+explozie stelară+arhivă foto	2 ore
7. <i>Ignat, Vasilca</i> și prescripțiile rituale	Brainstorming+Diagrama Venn+prelegere+prezentare foto	2 ore
8. <i>Baba Dochia și zilele Babei Dochia</i>	Prelegere+dezbatere	2 ore
9. Mărțișorul tradițional românesc	Prelegere+foto	2 ore
10. <i>Blagoveștenie / Buna Vestire / Ziua Cucului</i>	Expunere+conversație euristică+metoda RAI+explozie stelară	2 ore
11. Sărbătorile aferente lunii Mărțișor din Calendarul popular. Aplicație: <i>Alexiile</i>	Prelegere+problematizare	2 ore
12. <i>Moșii de Florii, Moșii de Paști</i> din Țara Lăpușului	Prelegere+documentar etnologic	2 ore
13. Sărbătoarea <i>Sântandrei</i> în mentalitatea tradițională românească	Prelegere+arhivă foto	2 ore
14. Manifestări rituale cu caracter agrar din Maramureș	Prelegere+documentare etnologice	2 ore

Bibliografie:

- Eliade, Mircea**, *De la Zalmoxis la Genghis-Han*, București, Editura Științifică și Enciclopedică, 1980
- Ghinoiu, Ion**, *Sărbători și obiceiuri românești*, București, Editura Elion, 2002.
- Mariencescu, Atanasie Marian**, *Cultul păgân și creștin. Sărbătorile și datinile romane vechi*, București, Editura Saeculum I.O., 2005.
- Nicolau, Irina**, *Ghidul sărbătorilor românești*, București, Editura Humanitas, 1998.
- Nicolau, Irina**; Huluță, Carmen, *Credințe și superstiții românești*, București, Editura Humanitas, 2000.
- Pavelescu, Gheorghe**, *Mana în culturile folclorice*, în *Magia la români*, București, Editura Minerva, 1998, p. 191-273.
- Pop, Mihai**, *Folclor românesc*, vol. I, București, Editura Grai și Suflet, 1998.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *O etnologie a jocului în cultura tradițională românească. Jocul ca joc. Jocurile de copii*, ediția a doua, revizuită și adăugită, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2018.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Scientific dictionary. Romanian-English explanatory dictionary of ethnology, ethnography, folklore, popular literature and mythology*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2018.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Metode de cercetare. Cercetarea etnologică de teren (suport de curs). Aplicații*, Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut, ediția a doua, revizuită, 2018.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Teste grilă. Perspectivă interdisciplinară-etnologie, literatură, mitologie*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2018.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Istoricul și estetica măștișorului românesc din cele mai vechi timpuri până în prezent*, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2017.
- Răchișan, Delia Anamaria**, *Mitologia românească și estetica artei tradiționale din Maramureș*, București, Editura Academiei Române, 2015.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Formulele magice și antropologia vârstelor. Magia cuvântului în Maramureș*, București, Editura Academiei Române, 2013.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Nume de manifestări ritual-magico-simbolice între convențional și neconvențional*, in Proceedings of the Third International Conference on Onomastics "Name and Naming", Conventional / Unconventional in Onomastics, Edited by Oliviu Felecan, September 1-3, 2015, pp.806-818, Editura Mega & Argonaut, http://onomasticafelecan.ro/iconn3/iconn3_proceedings.php
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *The March Amulet between national identity and globalization*, in *Debating Globalization. Identity, Nation and Dialogue Section*, Iulian Boldea, Cornel Sigmirean (Editors), Arhipelag XXI Press, Tîrgu-Mureș, Mureș, 2017, ISBN 978-606-8624-01-3 pp. 166-173. <http://www.upm.ro/gidni/GIDNI-04/Hst/Hst%2004%2018.pdf> (articol indexat ISI Web of Science de către Clarivate Analytics).
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Măcinicii (Folk Calendar) and the Martyrs/The Saint of Sebastes (Christian Calendar)*, in *The Scientific Journal of Humanistic Studies*, 16/Years 9/March 2017, ISSN 2066-8880, pp. 29-34, <http://www.ebscohost.com/>.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Phytomorphic and Dendromorphic Symbols with Human*, in *The Scientific Journal of Humanistic Studies*, 17/Years 9/November 2017, ISSN 2066-8880, pp. pp. 1-5, <http://www.ebscohost.com/>.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *La magia della parola e le piante miracolose*, în revista *The Scientific Journal of Humanistic Studies*, no. 8 / year 5 / March 2013, pp. 1-10, ISSN 2066-8880, <http://www.ebscohost.com/>.
- Răchișan, Delia-Anamaria**, *Baba Dochia în mentalitatea tradițională românească*, în *International Conference: Traditions, National Identity, Intercultural Dialogue, Diversity*, The Third Edition, Baia Mare, October 27-28, 2017, Edited by Delia Anamaria Răchișan, Ed. Mega&Argonaut, ISBN 978-606-543-885-9; ISBN 978-973-109-749-7, pp. 523-539.

8. 2 Seminar	Metode de predare <i>online</i>	Observații
1. Calendarul lunii Făurar. Aplicație: Sărbătoarea autohtonă – <i>Dragobete</i>	Problematizare+ dezbatere+prezent are power point	2 ore
2. Calendarul lunii Mărțișor. Aplicație: <i>Zilele Babei Dochia</i>	Problematizare, dezbatere+conversa ție euristică + ciorchinele	2 ore
3. Calendarul lunii Prier. Aplicație: <i>Sângiorz</i>	Problematizare, dezbatere+secven țe video	2 ore
4. Calendarul lunii Cuptor. Aplicație: <i>Sântilie</i>	dezbatere+observa ția	2 ore
5. Calendarul lunii Brumărel. Aplicație: <i>Sâmedru</i>	Brainstorming+ ciorchinele+conver sația euristică	2 ore

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAIJA MARE

6. Calendarul lunii Brumar Aplicație: <i>Sântandrei și praxis-ul ritualic – visarea ursitului, prepararea turtei, interdicții, predicții remedii contra lupilor, strigoilor; Crucea Sf. Andrei și funcția apotropaică</i>	Problematizare, dezbatere+foto+prezentare power point	2 ore
7. Obicei cu rol taumaturgic - Călușarii	Prezentare power point	2 ore

Bibliografie principală:
 *** *Atlasul etnografic român. Sărbători, obiceiuri, mitologie*, vol. 5, Coordonator: dr. Ion Ghinoiu, București, Editura Academiei Române, 2013.
Bernea, Ernest, *Cadre ale gândirii populare românești*, București, Editura Cartea Românească, 1985.
Ghinoiu, Ion, *Comoara satelor. Calendar popular*, București, Editura Academiei Române, 2005.
Ghinoiu, Ion, *Sărbători și obiceiuri românești*, București, Editura Elion, 2002.
Pop, Mihai, *Obiceiuri tradiționale românești*, Ediție revăzută. Postfață de Rodica Zane, București, Editura Univers, 1999.
Răchișan, Delia-Anamaria, *Privire apolinică. Studii de literatură, etnologie și folclor. Perspective comparativ-analitice*, ediția a doua, revizuită, Cluj-Napoca, Editura Mega; Editura Argonaut, 2017.
Răchișan, Delia-Anamaria, *Formulele magice și antropologia vârstelor. Magia cuvântului în Maramureș*, București, Editura Academiei Române, 2013.
Răchișan, Delia-Anamaria, „March and the March Amulet”, in *The Scientific Journal of Humanistic Studies*, nr. 10 / year 6, March, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2014.
Rogoz, Viorel, *Familia în credințe, rituri, obiceiuri*, Ed. Solstitium, Satu-Mare, 2002

Bibliografie secundară:
Bogdan, Ion; Olos, Mihai; Timiș, Nicoară, *Calendarul Maramureșului*, Asociația Folcloriștilor și Etnografilor Măiastra, Asociația Tinerilor Artiști, Baia Mare, 1980.
Evseev, Ivan, *Cuvânt-Simbol-Mit*, Timișoara, Editura Facla, 1983.
Frazer, George James, *Creanga de aur*, vol. 1-5, trad. Octavian Nistor, București, Editura Minerva, 1980.
Ghinoiu, Ion, *Lumea de aici, lumea de dincolo. Ipostaze românești ale nemuririi*, București, Editura Fundației Culturale Române, 1999.
Huizinga, Johan, *Homo ludens*, trad. H.R. Radian, București, Editura Univers, 2012.
Ursache, Petru, *Etnosofia*, București, Editura Paideia, 2006.

9. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

•
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușirea elementelor de bază, specifice disciplinei.	Examen	75%
10.5 Seminar	Prezență, activitate, susținere referat, predarea lucrării, respectând normele solicitate.		25%

UNIVERSITATEA TEHNICĂ

DIN CLUJ-NAPOCA

CENTRUL UNIVERSITAR NORD DIN BAI A MARE

10.6 Standard minim de performanță			
prezența la seminare și la examen; însușirea cunoștințelor elementare disciplinei; prezentarea și predarea lucrării;			

Data completării:	Titulari	Titlu Prenume NUME	Semnătura
	Curs	conf. univ. dr. Delia-Anamaria Răchișan	
	Seminar	Asist. drd. Pop Florin	

Data avizării în Consiliul Departamentului de Filologie și Studii Culturale	Director Departamentul de Filologie și Studii Culturale Lect. univ. dr. Anamaria Fălăuș
Data aprobării în Consiliul Facultății de LITERE	Decan Conf. Univ. Dr. Mircea Farcaș